رویش روان شناسی، سال۱۳، شماره ۲، شماره پیاپی۹۵، اردیبهشت ۱۴۰۳
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),13(2), 2024

تدوین مدل علّی پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری همدلی در زنان متأهل

Developing a causal model for predicting marital instability based on dark personality and ego strength with the mediation of empathy in married women

آرزو جوادی کما
دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
ماندانا نیکنام (نویسنده مسئول)
استادیار، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، داانشکده علوم انسانی، دانشگاه خاتم، تهران، ایران.
زهره صادقی افجه
استادیار، گروه روانشناسی، واحد ورامین، دانشگاه آزاد اسلامی، ورامین، ایران.
نوید میرزاخانی
استادیار، گروه کاردرمانی، دانشکده علوم توانبخشی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر تدوین مدل علّی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری همدلی و در زنان متأهل بود. طرح پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی و به روش تحلیل مسیر ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش تمامی زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در بازه زمانی مرداد تا آبان ماه سال ۱۴۰۱ بود که با روش نمونه‌گیری دردسترس ۴۳۰ نفر به‌عنوان حجم نمونه انتخاب شد. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های بی‌ثباتی ازدواج ادواردز و همکاران (۱۹۸۷، MLL)، شخصیت تاریک جانسون و وبستر (۲۰۱۰، DTDDS)، توانمندی ایگو مارکستروم و همکاران (۱۹۹۷، PIES) و همدلی زناشویی جولیف و فارینگتون (۲۰۰۶، MES) استفاده شد. جهت تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج نشان داد ضریب مسیر کل تنها بین شخصیت خودشیفته بر بی‌ثباتی ازدواج (p<۰/۰۵). مثبت و ضریب مسیر کل بین توانمندی ایگو و همدلی (p<۰/۰۵) منفی و معنادار بود. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم بین شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو با بی‌ثباتی ازدواج از طریق همدلی زناشویی (p<۰/۰۵) منفی و معنادار بود. همچنین مدل علّی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری همدلی و در زنان متأهل دارای برازش مطلوب بود. بنابراین می‌توان گفت که برای افزایش ثبات زناشویی می‌توان با شناخت ویژگی‌های شخصیتی افراد و میزان همدلی و تقابل عناصر درونی روانی آن‌ها، ثبات ازدواج را بهبود بخشید.

واژه‌های کلیدی: *توانمندی ایگو، بی‌ثباتی ازدواج، شخصیت تاریک، همدلی، زنان.*

Arezoo Javadi Koma
Ph.D. student, Counseling Department, central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
Mandana Niknam *
Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Faculty of Humanities, Khatam University, Tehran, Iran.
m.niknam@khatam.ac.ir
Zohreh Sadeghi Afjeh
Assistant Professor, Department of Psychology, Varamin Branch, Islamic Azad University, Varamin, Iran.
Navid Mirzakhani
Assistant Professor, Department of Occupational Therapy, Faculty of Rehabilitation Sciences, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Abstract

The present study aimed to develop a causal model of marital instability based on dark personality and ego strength with the mediation of empathy in married women. The design of the current research was descriptive-correlation and structural path analysis methods. The statistical population of this research was all married women who were referred to the health centers of 22 districts of Tehran in the period of August to November of 2022, and 430 people were selected as the sample size using the available sampling method. To collect data, Edwards et al.'s marital instability questionnaires (MLL, 1987), Johnson and Webster's dark personality (DTDDS, 2010), Markstrom et al.'s (PIES, 1997) ego competence, and Jolliffe and Farrington's (MES, 2006) marital empathy questionnaires were used. Pearson's correlation coefficient and path analysis were used to analyze the data. The results showed that the total path coefficient was only between narcissistic personality and marital instability (p<0.05). Positive and the total path coefficient between ego empowerment and empathy (p<0.05) was negative and significant. Also, the indirect path coefficient between narcissistic personality and ego empowerment with marital instability through marital empathy (p<0.05) was negative and significant. Also, the causal model of marital instability based on dark personality and ego strength with the mediation of empathy and in married women had a favorable fit. Their internal psychology improved the stability of the marriage.

Keywords: *Ego Strength, Marriage Instability, Dark Personality, Empathy, Women.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت : مرداد ۱۴۰۲** | **پذیرش: بهمن ۱۴۰۲** | **ویرایش نهایی: اردیبهشت ۱۴۰۳**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

مقدمه

زندگی مشترک و ازدواج همواره با دورنمایی زیبا برای زوجین آغاز می‌شود، اما بعد از مدتی به دلیل تفاوت‌های موجود بین زن و شوهر که ناشی از رشد و تربیت در دو محیط متفاوت است (روحلمن[1] و همکاران، ۲۰۱۸)، همچنین به علت عدم شناخت کافی از ویژگی‌ها روانی و شخصیتی یکدیگر، مشکلات بروز می‌کند و تصویری ناخوشایندی از ازدواج می‌سازند (سایه میری و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر، روابط زناشویی گاهی با مشکلات و نارضایتی‌هایی همراه است که زوجین را دچار تعارض می‌کند بعد از ازدواج تغییراتی در سبک زندگی روابط اجتماعی و روابط بین‌فردی طرفین ایجاد می‌شوند که همگی نیازمند توانایی سازگاری زوجین می‌باشند (سیگل[2] و همکاران، ۲۰۲۱). چرا که هر یک از زوجین در شرایط رشدی منحصر به فرد پرورش یافته‌اند و شیوه زندگی خاصی مشتمل بر ارزش‌ها و باورهای فردی و اجتماعی پیش روی خود دارند که در واقع متفاوت از فرد دیگر است. تحت این شرایط به اشتراک گذاشتن زندگی با فردی دیگر که از عقاید باورها و فرهنگی متفاوت برخوردار است (غلامی و قره شیران، ۱۴۰۱) بخصوص در سال‌های اولیه ازدواج کار آسانی نیست و چالش‌ها و آسیب‌هایی ایجاد می‌کند که به نوعی تمام زندگی زوجین را در بر خواهد گرفت (نوروزی و همکاران، ۱۳۹۹). یکی از مهم‌ترین آسیب‌های خانوادگی، بی‌ثباتی ازدواج[3] است. با آنکه نگرش منفی نسبت به طلاق در جامعه وجود دارد اما میزان آن رو به افزایش است و ایران جزء کشورهای مستعد از نظر میزان طلاق معرفی شده است (منتظری، ۱۴۰۱). بی‌ثباتی ازدواج همراه مفاهیمی مانند از هم پاشیدگی زناشویی[4]، قطع روابط زناشویی[5]، طلاق[6]، کیفیت زناشویی پایین و ترک، ازدواج استفاده شده است (صاحبدل و همکاران، ۱۳۹۶). می‌توان گفت که این موارد درعین‌حال که به هم مرتبط‌اند، مفاهیم متمایزی هستند. از هم پاشیدگی زناشویی عمل قانونی انحلال یک ازدواج را به واسطه طلاق یا جدایی، دائمی تعیین می‌کند؛ به عبارت دیگر قطع روابط زناشویی، دربرگیرنده از هم پاشیدگی عمدی از طریق طلاق یا جدایی و از هم پاشیدگی غیر عمد از طریق مرگ است (نظری و همکاران، ۱۳۸۹).

بررسی نظریه‌ها و مدل‌های مطرح‌شده در حوزه زناشویی نشان می‌دهد عوامل گوناگونی بر بی‌ثباتی ازدواج اثرگذارند. مطابق دیدگاه روان‌تحلیلگری نقش تجارب کودکی در روابط رمانتیک بزرگسالی بسیار مهم است (ایسویلو و اردم[7]، ۲۰۲۳). هر یک از طرفین در زندگی زناشویی دارای تاریخچه شخصی، صفات شخصیتی و مجموعه‌ای از ویژگی‌های درونی شده و مخفی است که همگی بر روابط آنان تأثیرگذارند (پائولهوس[8] و همکاران، ۲۰۱۷). به تازگی پژوهش‌های روان‌شناختی توجه خود را به سازه شخصیت تاریک[9] جلب کرده‌اند (کایزر[10] و همکاران، ۲۰۱۵) که شامل سه بعد ماکیاول‌گرایی[11]، خودشیفتگی[12] و سایکوپاتی[13] است (دیونیگی[14] و همکاران، ۲۰۲۲). شخصیت تاریک به‌عنوان مجموعه صفاتی تعریف شده است که منعکس‌کننده خصوصیات بد و تاریک به شمار می‌آیند. این صفات به‌عنوان تمایل به رفتارهای فریبکارانه (ماکیاول‌گرایی) احساس محق بودن (خودشیفتگی) و تکانشی بودن (سایکوپاتی) تعریف شده است (ومیک[15] و همکاران، ۲۰۱۹). پژوهش هی[16] و همکاران (۲۰۱۸) نشان داد که ماکیاولیسم و سایکوپاتی تأثیرات غیرمستقیمی بر بی‌ثباتی زناشویی دارند. مطالعات نشان می‌دهند افراد با شخصیت تاریک بالا، دارای تعهد بسیار کم، تکانشگری، نگرش‌های بی‌رحمانه و روابط کوتاه‌مدت هستند (لیونز[17] و همکاران، ۲۰۲۰).

1. Ruhlmann
2. Siegel
3. Marital instability
4. Marital dissolution
5. Marital relationship disruption
6. Divorce
7. Eyisoylu Erdem
8. Paulhus
9. Dark personality
10. Kaiser
11. Machiavellianism
12. Narcissism
13. Psychopathy
14. Dionigi
15. Womick
16. He
17. Lyons

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

بر اساس مطالعات، از دیگر عوامل تأثیرگذار بر بی‌ثباتی ازدواج و تعارضات زناشویی توانمندی ایگو[1] است (فوچه[2] و همکاران، ۲۰۱۹). از نظر فروید[3] بنیان‌گذار روانکاوی، شخصیت انسان دارای سه ساختار اید[4]، ایگو[5] و سوپر ایگو[6] می‌باشد. ایگو به دومین ساختار شخصیت در نظریه فروید اطلاق می‌گردد که در اثر نیروهای موجود در نهاد به وجود می‌آید. عملکردهای ایگو شامل ارتباط با واقعیت، تنظیم و کنترل نیروهای غریزی، روابط موضوعی، پردازش تفکر و عملکردهای قضاوت است (تهیر[7]، ۲۰۱۸). افراد می‌توانند توانمندی ایگوی بالا و پایین باشند. این توانمندی یک هسته درونی قوی را منعکس می‌کند و درنهایت تعهدات محکمی را به ایده‌آل‌ها، باورها، دیگران مهم و جامعه بزرگ‌تر به وجود می‌آورد و در نشان دادن انعطاف‌پذیری، مقابله با چالش‌ها، پایداری احساسی و تعامل مؤثر تأثیر می‌گذارد (سینگ و آناند[8]، ۲۰۱۵). در پژوهشی صدفی و همکاران (۱۳۹۸) بیان کردند که توانمندی ایگو می‌تواند با واسطه توافق‌سنجی، بی‌ثباتی ازدواج را تبیین کند. شکری و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی دریافتند، توانمندی ایگو بر رضایت زناشویی تأثیر مثبتی دارد. سیوندیان و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه خود بیان کردند توانمندی ایگو در رابطه با سبک دلبستگی اجتنابی و سازگاری زناشویی نقش تعدیل‌کنندگی دارد. جمالی و همکاران (۱۴۰۰) نیز در پژوهش خود گزارش کردند که قدرت ایگو رابطه بین نیازهای بنیادین و کیفیت زناشویی را به‌صورت مثبت و معناداری میانجیگری می‌کند. اگرچه مطالعات متعددی در مورد تأثیر شخصیت تاریک و توانمندی ایگو بر انواع متغیرهای زناشویی انجام شده است، بااین‌حال مکانیسم‌های تأثیرگذار در این رابطه مشخص نیست؛ بنابراین مستندسازی ارتباط بین ابعاد تاریک شخصیت و توانمندی ایگو به‌عنوان متغیرهای پیش‌بین بی‌ثباتی زناشویی، این پرسش را ایجاد می‌کند که چه مکانیزمی می‌تواند در توضیح دلیل وجود چنین رابطه‌ای کمک کند؟ با توجه به پژوهش‌های پیشین، همدلی زناشویی[9] یکی از عواملی است که نقش مهمی در ثبات یا بی‌ثباتی زندگی زناشویی دارد که به فرآیندی میان زن و شوهر اشاره دارد که طی آن یکی از زوج‌ها به‌طور خلاقانه خود را در احساس، تفکر و عملکرد شریک خود قرار دهد و این تداعی را به همسر خود منتقل می‌کند همدلی از ارکان ایجاد رابطه مناسب در زندگی زناشویی است (دوداج[10] و همکاران، ۲۰۲۰).

در این راستا ورتاگ[11] (۲۰۲۲) با بررسی یافته‌ای قبلی نشان داد که همدلی کم یکی از ویژگی‌های شخصیت تاریک است و مفهوم‌سازی‌های نظری و یافته‌های تجربی به همدلی آسیب‌دیده به‌عنوان هسته شخصیت‌های تاریک اشاره می‌کنند. پژوهش هی و همکاران (۲۰۱۸) نشان داد که ماکیاولیسم و سایکوپاتی تأثیرات غیرمستقیمی بر بی‌ثباتی زناشویی دارند. با این حال، اگرچه هر یک از صفات تاریک شخصیت دارای ویژگی‌های خاص خود هستند، اما آن‌ها دارای هسته مشترکی از همدلی کم هستند. در این راستا پژوهش خسروبیگی و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد که با افزایش توانمندی ایگو، سطح همدلی زناشویی (به‌واسطه‌ی سبک‌های دلبستگی) افزایش می‌یابد.

به‌طورکلی، یافته‌ها به ارتباط قوی‌تری بین ویژگی‌های تاریک و کمبود در همدلی عاطفی در مقایسه با همدلی شناختی اشاره می‌کنند (هیم[12] و همکاران، ۲۰۱۹). با این حال، با توجه به ویژگی‌های خاص هر یک از صفات تیره، تظاهرات نقص همدلی در صفات تاریک ممکن است متفاوت باشد. علاوه بر این، شاخص‌هایی از تفاوت‌های جنسیتی در پیوند بین ویژگی‌های تاریک و همدلی (جوناسون و کرول[13]، ۲۰۱۵) وجود دارد که نشان‌دهنده مسیرهای رشدی متفاوت صفات تاریک و همدلی محدود و پیوندهایی با پیامدهای متفاوت در مردان و زنان است؛ بنابراین سنگدلی، فقدان همدلی و تضاد از ویژگی‌های تعیین‌کننده هر یک از این سه اختلال شخصیت هستند.

با توجه به آنچه بیان شد نظر به موقعیت حساس و حائز اهمیت خانواده، شیوع معضلات زناشویی، احتمال بی‌ثباتی ازدواج و صدمات ناشی از آن بر پیکر خانواده و با توجه به نقش ویژگی‌ای شخصیت و توانمندی ایگو بر روابط زناشویی و به‌تبع تأثیر آن‌ها بر کیفیت همدلی زوجین و همچنین ضرورت بررسی و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر بی‌ثباتی ازدواج به‌منظور ارائه راهکارهای مؤثر، پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل علّی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری همدلی و در زنان متأهل انجام شد.

1. Ego strength
2. Fouche
3. Freud
4. Id
5. Ego
6. Superego
7. Tahir
8. Singh & Anand
9. Marital empathy
10. Dodaj
11. Wertag
12. Heym
13. Jonason & Kroll

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی_همبستگی به روش تحلیل مسیر بود. جامعه آماری پژوهش حاضر متشکل از تمامی از زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه‌ی شهر تهران در بازه زمانی مرداد تا آبان ماه سال ۱۴۰۱ بود. از بین زنان متأهل مراجعه‌کننده به خانه‌های سلامت مناطق ۲۲ گانه‌ی شهر تهران ۴۳۰ نفر به‌عنوان نمونه پژوهش به‌صورت غیرتصادفی و دردسترس انتخاب شدند. حجم نمونه در مدل ساختاری، حداقل حجم نمونه بر اساس متغیرهای پنهان تعیین می‌شود نه متغیرهای مشاهده‌پذیر. در اینجا ۲۰ نمونه برای هر عامل (متغیر پنهان) لازم است. به‌طورکلی حداقل ۲۰۰ نمونه توصیه‌شده است (حبیبی و عدن ور، ۱۳۹۶). پژوهشگر با شناسایی زنان متأهل مراجعه‌کننده، پس از اعتمادسازی در زمینه حفظ اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان، رضایت آنان برای کار تحقیقاتی جلب شد و به آن‌ها گفته شد مشارکت در پژوهش هیچ بار مالی برای آن‌ها ندارد سپس پرسشنامه‌ها به‌صورت آنلاین (برخط) طراحی و لینک آن در شبکه‌های اجتماعی (گروه‌ها و کانال‌های تلگرام و گروه‌های واتساپ) در اختیار شرکت‌کنندگان قرار داده شد تا زنان متأهلی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند به سؤالات پاسخ دهند. معیارهای ورود شامل تمایل به شرکت در پژوهش و زنان شاغل در بازه سنی (۲۵ تا ۵۰ سال)، داشتن تجربه حداقل ۳ سال زندگی مشترک، حداقل یک فرزند، داشتن حداقل سواد دیپلم، عدم ابتلا به بیماری‌های اعصاب و روان و معیار خروج از پژوهش، نداشتن تمایل برای شرکت در پژوهش و مخدوش بودن پرسشنامه بود. رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان از حضور در پژوهش، حفظ رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات هویتی ازجمله ملاحظات اخلاقی بود که پژوهشگران مدنظر قرار دادند. برای تحلیل روش آماری مورد استفاده مدل‌سازی معادلات ساختاری[1] بود که با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS ویراست ۱۸ و AMOS ویراست ۱۸ صورت گرفت.

ابزار سنجش

شاخص بی‌ثباتی ازدواج[2] (MLL): این شاخص یک ابزار ۱۴ سؤالی است که توسط ادواردز و همکاران در سال ۱۹۸۷ برای اندازه‌گیری عدم ثبات زناشویی تدوین شده است. این آزمون اولین بار در سال ۱۹۸۹ برای ۲۰۳۴ زن و مرد متأهل زیر ۵۵ سال به کار گرفته شده است. این شاخص به‌صورت صفر و یک نمره‌گذاری می‌شود. گزینه‌ی بله برابر یک و گزینه‌ی خیر برابر با صفر است. پاسخ نمی‌دانم بله محسوب نمی‌شود. کمترین نمره در این پرسشنامه صفر و بیشترین نمره برابر با ۱۴ است. نمره بالا در این مقیاس به معنای بی‌ثباتی ازدواج یعنی احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها بالا و نمره پایین به معنای ثبات ازدواج یعنی احتمال وقوع طلاق در زوج‌ها پایین است (ثنایی، ۱۳۸۷). پایایی این مقیاس توسط سازندگان آن با استفاده از روش کودرریچاردسون ۰/۷۷ گزارش‌شده است و و روایی آن را با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی ۰/۷۱ گزارش شد. در ایران در یک پژوهش برای بررسی همسانی درونی پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج از کودرریچاردسون استفاده شد که ۰/۶۹ به‌دست‌آمده است (سلیمانیان و همکاران، ۱۳۹۵). روایی همگرایی این پرسشنامه با صمیمیت زناشویی ضریب همبستگی ۰/۵۳- و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ گزارش‌شده است (رضایی و همکاران، ۱۳۹۲). پایایی در پژوهش حاضر با روش کودر ریچاردسون ۰/۶۵ به دست آمد.

مقیاس سه صفت شخصیت تاریک[3] (DTDDS): مقیاس شخصیت تاریک توسط جانسون و وبستر[4] (۲۰۱۰) ساخته شده است و مشتمل بر ۱۲ گویه می‌باشد که سه صفت تاریک ماکیاول‌گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی را می‌سنجد. آزمودنی‌ها به گویه‌های این آزمون در مقیاس لیکرت ۹ نقطه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۹ (کاملاً موافقم) پاسخ می‌دهند که نمره‌ی بالا نشان‌دهنده‌ی بیشتر بودن آن صفت در فرد است و برعکس. در این مقیاس هرکدام از سه صفت تاریک شخصیت توسط ۴ گویه سنجیده می‌شود و نمره‌ی افراد می‌تواند برای هر بعد بین ۴ تا ۲۸ باشد. هریک از خرده آزمون‌های این ابزار همبستگی خوبی با پرسشنامه‌های خودشیفتگی، ماکیاول‌گرایی و مقیاس سایکوپاتی دارند و ضریب پایایی بازآزمایی در فاصله زمانی ۳۰ روزه ۰.۸۹ برای کل مقیاس، ۰.۸۶ برای ماکیاول‌گرایی و ۰.۷۶ برای سایکوپاتی و ۰.۸۷ برای خودشیفتگی گزارش‌شده است و روایی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی برای هر سه عامل ماکیاول‌گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۷۱ و ۰/۷۳ مورد تأیید قرار گرفت (جانسون و وبستر، ۲۰۱۰). سؤالات ۴-۱ در این مقیاس صفت ماکیاول‌گرایی، سؤالات ۸-۵ صفت خودشیفتگی و سؤالات ۱۲-۹ نیز صفت سایکوپاتی را اندازه می‌گیرد. روایی پرسشنامه از طریق

1. Structural Equation Modeling (SEM)
2. Marital Instability Index (MII)
3. Scale Dark personality triad traits
4. Jonason & Webster

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

تحقیقات قبلی و همچنین نظر اساتید دانشگاهی قابل تأیید واقع شده و پایایی آن نیز به‌وسیله‌ی ضریب آلفای کرونباخ برای هر سه عامل ب ماکیاول‌گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۷۹ و ۰/۷۷ گزارش‌شده است (بشر پور و شفیعی، ۱۳۹۴). بشرپور و همکاران (۱۴۰۰) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای هر سه عامل ماکیاول‌گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی به ترتیب برابر با ۰/۷۵، ۰/۷۱ و ۰/۶۹ گزارش کرده‌اند. پایایی در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ، ۰.۷۹ برای ماکیاول‌گرایی، ۰/۸۱ برای سایکوپاتی و ۰/۸۳ برای خودشیفتگی به دست آمد.

مقیاس توانمندی ایگو[1] (PIES): مقیاس روان‌شناختی توانمندی ایگو توسط مارکستروم[2] و همکاران (۱۹۹۷) ساخته شده است. این مقیاس هشت نقطه توانمندی ایگو که شامل: امید، خواسته، هدف، شایستگی، وفاداری، عشق، مراقبت و خرد هستند را می‌سنجد و دارای ۶۴ سؤال است. عبارات مقیاس بر روی یک مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت به‌صورت کاملاً با من مطابق است نمره ۵، کمی با من مطابق است نمره ۴، نظری ندارم نمره ۳، کمی با من مطابق نیست نمره، ۲ و اصلاً با من مطابق نیست با نمره‌ی ۱ نمره‌گذاری شده است. بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند اخذ کند نمره ۳۰۰ و پایین‌ترین نمره ۶۰ می‌باشد. نمره بالا در این آزمون به معنی سطح بالای قدرت ایگو است. نمره فرد در این مقیاس از حاصل جمع نمره فرد در سؤالات به دست می‌آید (عینی و همکاران، ۱۳۹۷). مارکستروم و همکاران (۱۹۹۷) روایی صوری، محتوا و سازه پرسشنامه را تأیید کردند و پایایی آن را از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۸ گزارش کردند. الطافی (۱۳۸۸) نیز آلفای کرونباخ مقیاس را بر روی نمونه ایرانی ۰/۹۱ و پایایی مقیاس را از طریق دونیمه سازی مقیاس ۰/۷۷ گزارش کرد. همچنین پایایی این مقیاس در پژوهش پرویز و همکاران (۱۳۹۵) به روش آلفای کرونباخ ۰/۶۴ به دست آمد. پایایی در پژوهش حاضر با روش آفای کرونباخ نیز ۰/۷۷ به دست آمد.

مقیاس همدلی زناشویی[3] (MES): مقیاس همدلی توسط جولیف و فارینگتون[4] (۲۰۰۶) معرفی شد. مقیاس همدلی دارای ۲۰ سؤال و ۲ خرده‌مقیاس است. خرده‌مقیاس عاطفی - هیجانی که از ۱۱ سؤال (۱-۲-۴-۵-۷-۸-۱۱-۱۳-۱۵-۱۷-۱۸) تشکیل شده است و خرده‌مقیاس شناختی که ۹ سؤال (۳-۶-۹-۱۰-۱۲-۱۴-۱۶-۱۹-۲۰) را شامل می‌شود. طیف نمره‌گذاری این مقیاس به صورت لیکرت پنج‌گزینه‌ای (از ۱= کاملاً مخالفم تا ۵= کاملاً موافقم) است و ۷ سؤال آن دارای نمره‌گذاری معکوس است. حداقل و حداکثر نمره این مقیاس ۲۰ تا ۱۰۰ است. نمره‌ی پایین نشانه عدم همدلی و نمره بالا نشانه‌ی سطح همدلی بالا می‌باشد. کر و همکاران[5] (۲۰۱۳) ضرایب پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ را برای خرده‌مقیاس همدلی عاطفی ۰/۸۰ و همدلی شناختی ۰/۷۱ به دست آوردند و روایی ساختاری این پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی به شیوه مؤلفه‌های اصلی ۰/۷۵ به دست آمد.رجبی و همکاران (۱۳۹۵) نیز پایایی نسخه‌ی فارسی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ را ۰/۹۱ محاسبه کردند روایی سازه‌ای آن با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی ۰/۸۱ به دست آمد و تأیید شد. پایایی در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ ۰.۸۲ به دست آمد.

یافته ها

در بخش ویژگی‌های جمعیت‌شناختی میانگین سن گزارش‌شده در پژوهش حاضر ۳/۵۶ ±۳۵/۳ بود. تحصیلات کارشناسی با ۴۳/۷ درصد و تحصیلات فوق‌دیپلم با ۸/۹ درصد به ترتیب بیشترین و کمترین درصد فراوانی را در نمونه پژوهش داشتند. حداقل مدت‌زمان تأهل برابر با ۳ سال بود و اکثر پاسخگویان معادل ۸۱/۹ درصد پاسخگویان بین ۳ تا ۱۰ سال سابقه زندگی مشترک داشتند. از نظر تعداد فرزند، ۴۰/۶ درصد دارای یک فرزند، ۳۹/۶ درصد دارای دو فرزند، ۱۳/۳ درصد دارای سه فرزند و ۶/۶ درصد دارای بیشتر از سه فرزند بودند. فاصله سنی بیشتر پاسخگویان ۵ سال یا کمتر (۴۵ درصد) و بین ۶ تا ۱۰ سال (۳۶ درصد) بود.

1. Scale ego- strengh (PIES)
2. Markstrom
3. Marital empathy questionnaire (MES)
4. Jolliffe & Farrington
5. Carr

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

جدول ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش در گروه زنان

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. ماکیاول‌گرایی	۱					
۲. سایکوپاتی	۰/۲۰**	۱				
۳. خودشیفتگی	۰/۳۸**	۰/۳۲**	۱			
۴. توانمندی ایگو	-۰/۲۵**	-۰/۱۴**	۰/۱۶**	۱		
۵. همدلی	-۰/۲۸**	-۰/۲۵**	-۰/۳۱**	۰/۴۳**	۱	
۶. بی‌ثباتی ازدواج	۰/۲۹**	۰/۲۶**	۰/۵۱**	-۰/۲۶**	-۰/۵۵**	۱
میانگین	۱۳/۷۴	۹/۶۴	۱۲/۲۵	۲۰۹/۲۴	۶۹/۳۷	۲۵/۹۶
انحراف معیار	۳/۲۵	۱/۹۶	۲/۱۹	۵۲/۶۸	۱۲/۰۶	۸/۹۳
کجی	-۱/۷۳	-۰/۵۶	-۱/۷۶	۱/۹۳	-۱/۸۱	۱/۷۳
کشیدگی	۰/۹۹	۱/۲۳	۰/۲۱	-۰/۳۳	۱/۲۹	-۰/۷۶

** p ≤ ۰/۰۱ و * ۰/۰۱ ≤ p ≤ ۰/۰۵

همان‌طور که در جدول ۱ قابل مشاهده است، ضریب همبستگی بین همه ابعاد شخصیت سه‌گانه تاریک (ماکیاول گرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی) با بی‌ثباتی ازدواج در سطح معنی‌داری ۰/۰۱ مثبت می‌باشد. ضریب همبستگی بین توانمندی ایگو و همدلی با بی‌ثباتی ازدواج در سطح معنی‌داری ۰/۰۱ به صورت مثبت می‌باشد.

شاخص کجی و کشیدگی هیچ‌یک از متغیرها خارج از بازه (۲، ۲-) نیست و بنابراین می‌توان آنها را نرمال یا تقریب نرمال در نظر گرفت. قبل از انجام تحلیل مسیر، نرمال بودن متغیر ملاک (بی ثباتی ازدواج)، استقلال خطاها و هم‌خطی متغیرهای پیش‌بین مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنف با (آماره ۰/۲۹ و p>۰/۰۵) نشان از نرمال بودن متغیر بی‌ثباتی ازدواج است. در تحقیق حاضر میزان آماره دوربین واتسون برای متغیرهای پیش‌بین در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج (۱/۵۹)، حاکی از استقلال خطاها است. یکی از شروط دیگر، عدم هم‌خطی متغیرهای پیش‌بین است و معیار سنجش این شرط، عامل تورم واریانس است. چنانچه این عامل عددی کمتر از ۱۰ داشته باشد عدم هم‌خطی متغیرها تأیید می‌شود. در پژوهش حاضر، عامل تورم واریانس در تمامی متغیرها کوچک‌تر از ۱۰ بود و عدم هم‌خطی تأیید شد. داده‌های گمشده با استفاده از نرم‌افزار Spss و قسمت آنالیز (داده‌های گمشده) شناسایی و اصلاح گردیدند. همچنین از نمودار جعبه‌ای برای شناسایی داده‌های پرت برای مقادیر تک‌متغیره و از شاخص ماهالاتوبیس برای مقادیر چندمتغیره استفاده شد. به‌منظور آزمون مدل موردنظر یعنی بررسی نقش واسطه‌گری همدلی از روش تحلیل مسیر استفاده شد.

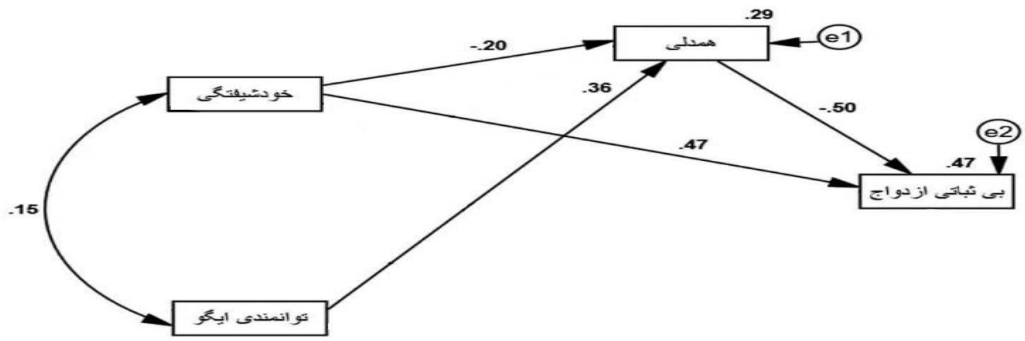

شکل ۱. مدل تجربی پژوهش در حالت ضرایب مسیر استاندارد

شکل ۱ بیانگر شدت تأثیر متغیرها بر یکدیگر است. مطابق نتایج شخصیت‌های تاریک ماکیاول‌گرایی و سایکوپاتی به دلیل روابط غیر معنی‌دار از مدل حذف شدند. بررسی شدت ضرایب نشان داد که قوی‌ترین تأثیر مستقیم بر بی‌ثباتی ازدواج مربوط به همدلی با ضریب تأثیر ۰/۵۰- و بعدازآن خودشیفتگی با ضریب تأثیر ۰/۴۷ بود. ضریب تعیین بی‌ثباتی ازدواج برابر با ۰/۴۷ بود که نشان داد متغیرهای

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

پیش‌بین مدل توانستند ۴۷ درصد از واریانس بی‌ثباتی ازدواج را تبیین کنند. در جدول (۳) نتیجه آزمون اثرات مستقیم با آزمون تحلیل مسیر آمده است. تمامی اثرات مستقیم آمده است و این اثرات در سطح اطمینان حداقل ۹۵ درصد معنی‌دار است (p<۰/۰۵).

جدول ۲. نتایج آزمون اثرات مستقیم در مدل

مدل	نوع تأثیر	ضریب استاندارد	مقدار t	مقدار p
نمونه	خودشیفتگی -> همدلی	-۰/۲۰	۳/۹۷	<۰/۰۰۱
	توانمندی ایگو -> همدلی	۰/۳۶	۸/۷۱	<۰/۰۰۱
	خودشیفتگی -> بی‌ثباتی ازدواج	۰/۴۷	۱۱/۶۲	<۰/۰۰۱
	همدلی -> بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۵۰	۱۲/۸۲	<۰/۰۰۱

نتایج جدول ۲ نشان داد اثر مستقیم دو متغیر خودشیفتگی و همدلی بر بی‌ثباتی ازدواج تأیید شد (p<۰/۰۵). جهت تأثیر خودشیفتگی بر بی‌ثباتی ازدواج، مثبت بود و جهت تأثیر همدلی بر بی‌ثباتی ازدواج، منفی بود. قوی‌ترین تأثیر بر بی‌ثباتی ازدواج مربوط به همدلی با ضریب ۰/۵۰- و خودشیفتگی با ضریب ۰/۴۷ بود. نتایج نشان داد تأثیر مستقیم دو متغیر مستقل خودشیفتگی و توانمندی ایگو بر متغیر میانجی همدلی تأیید شد (p<۰/۰۵). جهت بررسی میانجی‌گری از روش سوبل استفاده شد.

جدول۳. نتایج آزمون سوبل جهت بررسی روابط میانجی‌گری در مدل

مدل	متغیر میانجی	نوع تأثیر غیرمستقیم	شدت اثر غیرمستقیم	حد بالا	حد پایین	آزمون سوبل	
						مقدار t	مقدار p
	همدلی	خودشیفتگی -> همدلی-> بی‌ثباتی ازدواج	۰/۱۰۱	۰/۱۲۴	۰/۰۸۸	۳/۸۹	<۰/۰۰۱
		توانمندی ایگو -> همدلی-> بی‌ثباتی ازدواج	-۰/۱۷۹	۰/۲۰۲	۰/۱۶۱	۶/۸۰	<۰/۰۰۱

نتایج آزمون سوبل در جدول ۳ نشان داد که نقش میانجی‌گری همدلی در رابطه بین دو متغیر خودشیفتگی و توانمندی ایگو با متغیر وابسته بی‌ثباتی ازدواج تأیید شد (p<۰/۰۵).

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل تجربی

شاخص‌ها	مقدار قابل‌قبول	مدل
R^2 (ضریب تعیین)	۰/۳۳ < (بزرگ‌تر از ۰/۳۳)	۰/۴۷
GFI (شاخص نیکویی برازش)	۰/۹۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	۰/۹۲
RMSEA (جذر برآورد واریانس خطای تقریب)	۰/۰۸ > (کوچک‌تر از ۰/۰۸)	۰/۰۸۳
CFI (شاخص برازش تطبیقی)	۰/۹۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	۰/۹۳
NFI (شاخص برازش نرم شده)	۰/۹۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	۰/۹۵
IFI (شاخص برازش افزایشی)	۰/۹۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	۰/۸۸
AGFI (شاخص برازندگی تعدیل‌شده)	۰/۹۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۹۰)	۰/۹۱
PGFI (شاخص نیکویی برازش مقتصد)	۰/۷۰ < (بزرگ‌تر از ۰/۷۰)	۰/۷۷
Chi-Square /df (نسبت کای اسکوئر بر درجه آزادی)	۵ ≥ شاخص ≥۱ (بین ۱ تا ۵)	۳/۶۶

بررسی شاخص‌های برازش در مدل جدول ۴ نشان داد که به‌طورکلی این مدل دارای برازش نسبتاً مناسبی بوده است. در این مدل به‌غیراز دو شاخص برازش RMSEA و IFI که مقدار متوسطی داشتند، سایر شاخص‌های برازش مقدار مناسبی داشتند. درمجموع می‌توان نتیجه گرفت که شاخص‌های برازش مدل مقدار مناسبی داشته است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تدوین مدل علّی پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بر اساس شخصیت تاریک و توانمندی ایگو با میانجی‌گری همدلی در زنان متأهل بود. نتایج حاصل از تحلیل نشان داد تنها شخصیت خودشیفته از ابعاد شخصیت سه‌گانه تاریک توانایی تأثیرگذاری بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل را داشته است. نتایج این یافته‌ها با پژوهش هاشمی نژاد (۱۳۹۹)، صدفی و همکاران (۱۳۹۸) و هی و همکاران (۲۰۱۸) همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که از دیدگاه تکاملی نظریه تاریخچه زندگی[1] چهارچوب تحلیلی ارزشمندی برای اثرات خودشیفتگی بر کیفیت زندگی ارائه می‌کند. طبق این نظریه، خودشیفتگی، فرد را به اتخاذ راهبرد تاریخچه زندگی سریع[2] متمایل می‌کند و باعث می‌شود که فرد، جهت‌گیری زندگی زناشویی کوتاه‌مدتی را از خود نشان دهد (کولادیچ و اتکینسون[3]، ۲۰۱۶). برعکس، راهبرد تاریخچه زندگی کند[4] که با جهت‌گیری زندگی زناشویی بلندمدت همراه است؛ برای افراد دارای سطوح بالای خودشیفتگی که با همدلی، پایین نارسایی‌های هیجانی فریب‌کاری و خودمحوری مشخص می‌شوند جذابیت کمتری دارد بنابراین می‌توان گفت که افراد دارای خودشیفتگی با داشتن راهبرد تاریخچه زندگی سریع تعهد کم‌تری به روابط زناشویی بلندمدت داشته و حتی در صورت زندگی مشترک طلاق عاطفی بیشتری از خود نشان می‌دهند.کمپل[5] (۲۰۰۵) نیز استدلال کرد شرکای خودشیفته احتمالاً رضایت خود از رابطه را در ابتدا بالا نشان می‌دهند اما بعدها رضایت کمتری را گزارش می‌کنند (به نقل از بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰). افراد با صفت شخصیتی خودشیفته با همدلی پایین در روابط مشخص میشوند و با محوریت قرار دادن خود و توجه کردن به نیازهای خود به تنهایی در همه حیطه‌های زندگی مشترک ازجمله روابط جنسی موجب اختلافات زناشویی می‌شود (روتمن و کلار[6]، ۲۰۱۲).

یافته دیگر پژوهش نشان داد توانمندی ایگو توانایی تأثیرگذاری بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل را داشته است که این یافته‌ها با یافته‌های خسروبیگی و همکاران (۱۴۰۰)، جمالی و همکاران (۱۴۰۰)، شکری و همکاران (۱۳۹۹) و صدفی و همکاران (۱۳۹۸) همسو بود. یکی از جنبه‌های قدرت، ایگو ظرفیت غلبه بر انرژی‌های غریزی است، بدین معنا که یک ایگوی قدرتمند می‌تواند ارضای تکانه را به تعویق بیندازد و یا اگر ارضای تکانه از نظر اجتماعی غیرقابل‌قبول می‌باشد، بتواند یک هدف قابل‌پذیرش فرهنگی را جایگزین کند. هر چه فشار تکانه‌ها بیشتر باشند ایگو باید فشار بیشتری را تحمل کند (صدفی و همکاران، ۱۳۹۸). یکی از علائم قدرت ایگو ظرفیت تحمل چنین تنشی است. البته این بدین معنا نیست که ایگوی قدرتمند باید از هرگونه تکانه درونی ممانعت کند قدرت ایگو درواقع موضوع اجتناب از دو حد نهایت کنترل است عدم کنترل موجب اظهار سریع سائق‌های درونی می‌شود و کنترل افراطی موجب سرکوبی و جلوگیری از انرژی‌های غریزی می‌شود عدم کنترل و کنترل افراطی هر دو نشانه ضعف ایگو هستند. قدرت ایگو بعد دیگری نیز دارد، این بعد مربوط به چگونگی رابطه با دنیای بیرونی می‌شود. ایگوی ضعیف فاقد توانایی مقاومت در برابر فشار بیرونی و پایداری در مقاصدش در مقابل موانع بیرونی و دسترسی به قضاوت درست هدف درباره منبع و پیامدهای اعمال انسانی است بنابراین به‌طورکلی قدرت ایگو هم شامل توانایی کنترل تکانه‌های درونی و هم ظرفیت در نظر گرفتن مطالبات دنیای بیرونی است. ضعف ایگو موجب می‌شود که ارگانیسم از دنیای بیرونی به دنیای درونی برگردد و به خودش عقب‌نشینی کند (پرویز و همکاران، ۱۳۹۵). فقدان قدرت ایگو به معنی نبود خودکنترلی و نبود احساس تسلط بر محیط می‌باشد که این موضوع از مسائل اساسی و تأثیرگذار حفظ و بهبود کیفیت در روابط زناشویی‌ست (روشن چسلی و همکاران، ۱۳۹۷).

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو به صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری همدلی زناشویی بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان متأهل تأثیر داشت. این یافته‌ها پژوهش علی محمدی و آقاجانی (۱۴۰۰) و هراتیان و همکاران (۱۳۹۹) همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که خودشیفتگی به‌عنوان ساختار شخصیتی از جنبه‌های انطباقی و غیرانطباقی تشکیل شده و شامل حس خودبزرگ‌بینی و در عین حال خود شکننده، محقق بودن و اشتغال ذهنی به موفقیت است (کوهوت، ۱۹۹۷). خودشیفتگی با ایجاد پاسخ‌های اجتماعی نامناسب که مانع واکنش‌های همدلانه می‌شود، کیفیت روابط بین‌فردی افراد را کاهش می‌دهد (لاورنس و همکاران، ۲۰۰۴). خودشیفتگی، برعکس، با رویکرد متمرکز بر خود، بهره‌کشانه، فقدان همدلی و خشونت مانع از ایجاد روابط می‌شود.

1. Life history theory
2. Fast life history tratégy
3. Koladich, & Atkinson
4. Slow life history tratégy
5. Campbell
6. Rauthmann & Kolar

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

خودشیفتگی با کاهش ظرفیت همدلی بر کیفیت ازدواج زوجین اثر می‌گذارد و افراد خود شیفته را با خطاهای بین زوجی بسیاری در زندگی زناشویی مواجه می‌سازد (ایتون و همکاران، ۲۰۰۶). خودشیفته‌ها قادر نیستند به شخص دیگری، به دلیل عدم اعتماد گسترده آنها به دیگران و ارزش کاهی دیگران، وابستگی پیدا کنند (کرنبرگ، ۱۹۸۴). این عوامل باعث کاهش ظرفیت همدلی می‌شود و بر کیفیت روابط زوجین اثر می‌گذارد. همچنین همدلی نه‌تنها با میانجی‌گری بین خودشیفتگی و توانمندی ایگو و بی‌ثباتی ازدواج، بلکه به‌واسطه‌ی نقش ضربه‌گیری در مقابل تنش‌ها و چالش‌های زناشویی، تداوم و پایداری ازدواج را قوام می‌بخشد. پس می‌توان انتظار داشت که در زمان ایجاد تنش‌های زناشویی و زندگی، افراد به واسطه همدلی زناشویی از سبک‌های حل تعارض سازگارانه‌تری استفاده می‌کنند، بهتر می‌توانند بر مشکلات فائق آمده و مانع استهلاک در روابط بین‌فردی، کاهش صمیمیت و نهایتاً بی‌ثباتی ازدواج و ازهم‌پاشیدگی زندگی زناشویی شوند.

در آخر، باید عنوان کرد که یافته‌های پژوهش حاضر شواهد نیرومندی دالّ بر تأثیر تجارب به‌دست‌آمده بر بی‌ثباتی ازدواج را فراهم می‌کند که از چند جنبه حائز اهمیت است. از یک‌سو، با تأیید نتایج پژوهش‌های گذشته در ادبیات پژوهش، بار دیگر بر اهمیت این عامل در ثبات ازدواج تأکید می‌کند. از سوی دیگر، با شناسایی عوامل میانجی‌گری که شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو به‌واسطه آن‌ها بر بی‌ثباتی ازدواج تأثیر می‌گذارد، بر ادبیات پژوهش می‌افزاید و بینش بیشتری نسبت پویش‌های دخیل در ارتباط‌های بین زوجین فراهم می‌کند. به‌علاوه، این پژوهش با تأکید بر نقش همدلی به‌عنوان میانجی‌گری ارتباط بین شخصیت خودشیفته و توانمندی ایگو و بی‌ثباتی ازدواج به ادبیات کم این حیطه می‌افزاید و نقش این عامل را بیش‌ازپیش مورد تأکید قرار می‌دهد و برجسته می‌کند.

هر کار پژوهشی با محدودیت‌های خاص خودرو به روست که این پژوهش نیز از این قاعده مستثنای نیست. روابط ساختاری متغیرها از طریق تحلیل مسیر که یک روش غیرآزمایشی است، آزمون شد روش‌های غیرآزمایشی دارای محدودیت‌هایی از قبیل عدم کنترل برخی مداخله‌گرها مانند سطح تحصیلات و طبقه اجتماعی هستند که باید مورد توجه قرار بگیرند. نمونه مورد بررسی تحقیق حاضر افراد متأهل شهر تهران بودند؛ بنابراین در تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها و سایر شهرها بایستی جانب احتیاط را رعایت کرد و استفاده از نمونه‌گیری غیرتصادفی و دردسترس یکی از محدودیت‌های مهم بود. پیشنهاد می‌شود در تحقیقات، آتی ارتباط بین ویژگی‌های شخصیتی همسر و همدلی زناشویی مورد مطالعه قرار گیرد چراکه ویژگی‌های شخصیتی همسر تأثیر زیادی بر امنیت عاطفی و توانمندی ایگو تجربه شده توسط فرد می‌گذارد و احتمالاً زمینه‌ساز بروز تغییراتی در همدلی زناشویی می‌گردد؛ و توصیه دیگر به پژوهشگران خانواده و زوج درمانگران این است که یک پروتکل آموزشی در خصوص همدلی زناشویی در بین زنان متأهل مورد تدوین قرار دهند.

منابع

بشرپور، س.، و شفیعی، م. (۱۳۹۴). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه‌ی فارسی فرم کوتاه مقیاس سه صفت تاریک شخصیت در دانشجویان. *پژوهش در سلامت روان‌شناختی*، ۹(۱)، ۱۱-۱.

بشرپور، س.، فریور، م.، و عبادی، م. (۱۴۰۰). مدل یابی علی طلاق عاطفی در زنان بر اساس صفات تاریک شخصیت: با نقش میانجی عزت نفس جنسی. *مطالعات زنان و خانواده*، ۹(۱)، ۵۸-۳۷. http://rph.khu.ac.ir/article-1-2459-fa.html

پرویز، ک.، آقامحمدیان شعرباف، ح.، قنبری هاشم آبادیف، ب.، و دهقانی، م. (۱۳۹۵). رابطه‌ی توانمندی ایگو و فراشناخت در دانشجویان پسر و دختر. *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۹(۲)، ۱۲۶-۱۱۸. http://edcbmj.ir/article-1-968-fa.html

ثنایی، ب. (۱۳۸۷). *مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج*. تهران: انتشارات بعثت.

جمالی، م.، قدسی، پ.، تقی لو، ص.، و میرهاشمی، م. (۱۴۰۰). تبیین الگوی ساختاری بین نیازهای بنیادین و کیفیت زناشویی بر اساس نقش میانجیگر قدرت ایگو. *مدیریت ارتقای سلامت*، ۱۰(۳)، ۸۲-۷۰. http://jhpm.ir/article-1-1357-fa.html

حبیبی، آ.، و عدن ور، م. (۱۳۹۶). *مدل‌یابی معادلات ساختاری و تحلیل عاملی (آموزش کاربردی نرم‌افزار LISREL)*. تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

خسروبیگی، ع.، آقایوسفی، ع.، و صبحی قراملکی، ن. (۱۴۰۰). مدل ساختاری پیش‌بینی همدلی زناشویی بر اساس توانمندی ایگو با میاجی گری سبک دلبستگی. *خانواده درمانی کاربردی*، ۳(۴)، ۱۱۱-۹۵. https://www.aftj.ir/article_142258.html

رجبی، غ.، حریزاوی، م.، و تقی پور، م. (۱۳۹۵). ارزیابی مدل رابطه خوددلسوزی، همدلی زناشویی و افسردگی با میانجی‌گری بخشش زناشویی در زنان. مشاوره کاربردی، ۶(۲)، ۲۲-۱. https://jac.scu.ac.ir/article_12794.html

رضایی، ز.، بوستانی‌پور، ع.، و حبیبیان، ف. (۱۳۹۲). بررسی نقش اعتماد و صمیمیت در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج در زنان و مردان متاهل. *پژوهش‌های مشاوره*، ۱۲(۴۷)، ۸۲-۶۹. http://irancounseling.ir/journal/article-1-60-fa.html

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

روشن چسلی، رسول، عینی، ساناز، دل آرا، امیرصالح (۱۳۹۷). پیش‌بینی اختلال های شخصیت خوشه B برپایه مدل پنج عاملی جایگزین زاکرمن - کلمن و قدرت ایگو. *روان شناسی بالینی وشخصیت، ۱۶*(۲)، ۱۵-۷. https://cpap.shahed.ac.ir/article_2853.html

سلیمانیان، ع.، ریحانی، ر.، و نظیفی، م. (۱۳۹۵). پیش‌بینی بی ثباتی ازدواج بر اساس مهارت‌های تنظیم هیجانی و سبک‌های هویتی. *روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۶*(۱)، ۷۶-۶۰. https://tpccp.um.ac.ir/article_32246d.html

سیوندیان، م.، بشارت، م.، حبیبی عسگرآباد، م.، مقدم زاده، ع. (۱۳۹۵). نقش تعدیل کننده استحکام من در رابطه بین سبک های دلبستگی و سطوح سازگاری زوجین. *سلامت اجتماعی*، ۳(۱)، ۵۳-۴۱. https://doi.org/10.22037/ch.v3i1.11793

شکری، آ.، شفیع‌آبادی، ع.، و دوکانه ای فرد، ف. (۱۴۰۰). مدل یابی ساختاری قدرت یابی با موفقیت شغلی و میانجیگری رضایت زناشویی و عزت نفس. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۱۲*(۴۵)، ۲۱۰-۱۸۷. https://qccpc.atu.ac.ir/article_10752.html

صاحبدل، ح.، جمشیدی، ع.، و شکوری، ز. (۱۳۹۶). رابطه باورهای ارتباطی و میزان بی ثباتی ازدواج در زنان و مردان متأهل. *زن و مطالعات خانواده، ۱۰*(۳۵)، ۷۸-۶۵. https://jwsf.tabriz.iau.ir/article_533172.html

صدفی، ا.، منیرپور، ن.، و میرزا حسینی، ح. (۱۳۹۸). مدل بی‌ثباتی ازدواج بر اساس توانمندی ایگو با نقش میانجی توافق‌سنجی ازدواج. *سبک زندگی با محوریت سلامت*، ۳، ۱۰-۱. http://islamiclifej.com/article-1-729-fa.html

الطافی، ش. (۱۳۸۸). *بررسی و مقایسه قدرت من و ویژگی‌های شخصیتی افراد وابسته به مصرف مواد و غیروابسته*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه شاهد تهران.

علی محمدی، ف.، و آقاجانی، ا. (۱۴۰۰). پیش‌بینی کیفیت زناشویی بر اساس تعهد و همدلی زوجین در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم. *روانشناسی شناخت*، ۸(۴)، ۱۴۵-۱۳۵. https://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1182-fa.html

عینی، س.، نریمانی، م.، عطادخت، ا.، بشرپور، س.، و صادقی موحد، ف. (۱۳۹۷). اثربخشی درمان شناختی - تحلیلی بر قدر ایگو و روابط موضوعی افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی. *مجله پزشکی ارومیه*، ۲۹(۱)، ۱۱-۱. http://umj.umsu.ac.ir/article-1-4286-fa.html

غلامی قره شیران، ز.، ثنائی ذاکر، ب.، کیامنش، ع.، و زهراکار، ک. (۱۴۰۱). نقش نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج زنان و مردان. *علوم روانشناختی*، ۲۱(۱۱۶)، ۱۵۸۱-۱۵۹۸. https://psychologicalscience.ir/article-1-1665-fa.html

منتظری، ر. (۱۴۰۱). نقش خانواده های زوجین در سازگاری ، ثبات و رضایت زناشویی همسران: یک مطالعه‌ی مروری. *رویش روانشناسی*، ۱۱(۱)، ۲۱۰-۱۹۹. https://frooyesh.ir/article-1-3296-fa.html

نظری، ع.، صاحبدل، ح.، و اسدی، م. (۱۳۸۹). بررسی ارتباط بین سبک های دلبستگی و میزان بی ثباتی ازدواج در زنان و مردان متاهل. *زن و مطالعات خانواده*، ۲(۸)، ۱۲۵-۱۱۵. https://jwsf.tabriz.iau.ir/article_519814.html

نوروزی، س.، رضاخانی، س.، و وکیلی، پ. (۱۳۹۹). رابطه‌ی بین سبک‌های حل تعارض، بهزیستی روان‌شناختی و ثبات ازدواج: ارائه یک مدل علّی. *زن و جامعه، ۱۱*(۲)، ۸۱-۱۰۴. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_4187.html

هاشمی نژاد، س. (۱۳۹۹). نقش طرح واره‌های ناسازگار اولیه و صفات تاریک در پیش‌بینی استعداد خیانت زناشویی. *دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۳(۳۱)، ۹۳-۸۴. https://www.jonahs.ir/showpaper/163324946764b81f59f3752

هراتیان، ع.، جان بزرگی، م.، سالاری فر، م.، رسول زاده طباطبایی، س. (۱۳۹۹). شناسایی عوامل ثبات زناشویی در جامعه ایرانی – اسلامی با رویکرد فراترکیب. *پژوهش‌نامه اسلامی زنان و خانواده، ۸*(۲۰)، ۹۴-۷۵. http://pzk.journals.miu.ac.ir/article_4721.html

Carr, A., Stefaniak, N., Besche-Richard, C., Ambrosio, F.,& Bensah, L., (2013). The Basic Empathy Scale in adults (BES-A): Factor structure of a revised form. P*sycholoigical Assessment*, *25*(3),679-691. https://doi.org/10.1037/a0032297

Dionigi, A., Duradoni, M., & Vagnoli, L. (2022). Humor and the dark triad: Relationships among narcissism, Machiavellianism, psychopathy and comic styles. *Personality and Individual Differences*, *197*, 111766. https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111766

Dodaj, A. Sesar, K. & Simic, N. (2020). Impulsivity and empathy in dating violence among a sample of college female. *Behavioral Science*, *10*(7), 117. https://doi.org/10.3390/bs10070117

Edwards, J. N., Johnson, D. R., & Booth, A. (1987). Coming apart: a prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, *36*, 168–170. https://doi.org/10.2307/583948

Eyisoylu, E., & Erdem, G. (2023) Adverse Childhood Experiences and Romantic Relationship Satisfaction of Turkish Emerging Adults: The Role of Dyadic Coping. *International Journal of Systemic Therapy*. Published online. https://doi.org/10.1080/2692398X.2023.2229712

Fouche, P. J., Naidoo, P., & Botha, T. (2019). *A psychobiographical portrait of adam smalls eriksonian ego-strengths or virtues: contextualized within south Africas apartheid-eras*. In New trends in psychobiography (pp. 23-442). Springer, cham.

He, Q., Wang, Y., Xing, Y., & Yu, Y. (2018). Dark personality, interpersonal rejection, and marital stability of Chinese couples: An actor–partner interdependence mediation model. *Personality and Individual Differences*, *134*, 232-238. https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.06.003

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

Heym, N., Firth, J., Kibowski, F., Sumich, A., Egan, V., & Bloxsom, C. A. J. (2019). Empathy at the Heart of Darkness: Empathy Deficits That Bind the Dark Triad and Those That Mediate Indirect Relational Aggression. *Frontiers in psychiatry*, *10*, 95. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2019.00095

Jolliffe, D., & Farrington, D.P. (2006). Examining the relationship between low empathy and bullying. *Aggression Behaviors*, *32*(6), 540-550. https://psycnet.apa.org/record/2006-21507-003

Jonason, P., & Kroll, C. (2015). A Multidimensional View of the Relationship Between Empathy and the Dark Triad. *Journal of Individual Differences*, *36*(3), 150-156. https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000166

Jonason, P.K., & Webster, G.D. (2010). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment*, *22*(2), 420-432. https://psycnet.apa.org/record/2010-10892-021

Kaiser, R. B., Lebreton, J. M., & Hogan, J. (2015). The dark side of personality and extreme leader behavior. *Applied psychology*, *64*(1), 55-92. https://psycnet.apa.org/record/2014-21218-001

Koladich,. S. J., & Atkinson, B. E. (2016). The dark triad and relationship preferences: A replication and extension. *Personality and Individual Differences*, *94*, 253-255. https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.01.023

Lyons, M., Brewer, G., & Carter, G.L. (2020). Dark triad traits and preference for partner parenting style. *Personality and Individual Differences*, *152*, 1-3. https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109578

Markstrom, C. A., Sabino, V.M., Turnr, B.J., & Berman, R.C, (1997). The psychosocial inventory of ego strengths: Development and Validation of a new Eriksonian measure. *Journal of youth and adolescence*, *26*(6), 705-732. https://psycnet.apa.org/record/1998-00129-005

Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and Psychopathy. *JRes Pers*, 36, 556-563. https://doi.org/10.1016/S0092-6566(02)00505-6

Rauthmann, J. F., & Kolar, G. P. (2012). How "dark" are the Dark Triad traits? Examining the perceived darkness of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Personality and Individual Differences*, *53*(7), 884-889. https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.06.020

Ruhlmann, L., M., Gallus, K. L., & Durtschi, J. A. (2018). Exploring relationship satisfaction and attachment behaviors in single –and dual –trauma couples:A pilot study. *Traumatology*, *24*(1), 27. https://psycnet.apa.org/record/2017-35831-001

Sayehmiri, K., Kareem, K.I., Abdi, K. *et al.* (2020). The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *BMC Psychol*, *8*, 15. https://doi.org/10.1186/s40359-020-383-z

Siegel, A. Dekel, R. & Svetlitzky, v. (2021). The contribution of Empathy to the Adjustment of Military Veterans and Their Female Partners. *Family Relations*, *70*(2), 437-451. https://psycnet.apa.org/record/2020-96471-001

Singh. N, Anand, A. (2015). Ego- strength and self- concept among adolescents: A study on gender differences. *The international journal of indian Psychology*, *3*(8), 46-54. https://doi.org/10.25215/0301.131

Tahir, B. I. (2018). Strengh comparison of the ego in terms of predicting emotional equilibrium among the students of the Faculty of physical Education and Sports Sciences at the University of Babylon. *Sciences Journal of Physical Education*, *11*(2), 33-45. https://www.iasj.net/iasj/article/183373

Wertag, A. (2022). *Empathy and Dark Personalities*. In book: Empathy - Advanced Research and Applications. http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.107446

Womick, J., Foltz., R. M., & King, L. A, (2019). "Releasing the best within"? Authenticity, well-being, and Dark Tetrad. *Personality and Individual Differences*, *137*, 115-125. https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.08.022

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-16]